

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Štev. 38.

Krainburg, 31. decembra 1941.

1. leto

Ipoh zavzet po japonskih bojnih silah

Pohod na malajski polotok - Južni izhod Manile zaseden - Podmornice pred zapadno ameriško obalo

Tokio, 30. decembra. Ipoh glavno mesto malajske province Perak, so Japonci zavzeli. Celokupno ozemlje ob izlivu reke Perak je trdno v rokah japonskih čet. Tudi utrdbe na južnem bregu reke Perak so si Japonci osvojili. Sovražne čete na južnem bregu Peraka se v nerednem begu umikajo, japonske čete jih močno zasledujejo. Z zasedbo Ipoha je prišla Japonska v posest največjih kositrnih rudnikov na svetu. — Nadaljnji veliki uspeh je zasedba južnega izhoda pred Manilo (Luzon), ki je vsled tega v največji nevarnosti.

Nadaljnja napredovanja Japoncev izhajajo iz najnovejših poročil od vseh vzhodno-azijskih front. Tako je vojaški in mornariški oddelek cesarskega glavnega stana sporočil, da so na jugozapadu britanskega Bornea izkrcane čete dne 28. decembra zavzele Kučnig, glavno mesto sultanata Saravank, in neko važno sovražno letalsko oporišče. Pri pohodu v centralno Kitajsko

so Japonske bojne sile zavzele za Kitajce važni strateški kraj Kaoan. Druge skupine so, tudi v nedeljo, vdrle v ozemlje Vuning in zasedle Liki. Čungkingške bojne sile se umikajo proti zahodu, in jih preganjajo.

Uspehi japonskih podmornic

Tokio, 30. decembra. Mornariški oddelek cesarskega glavnega stana je prvič priobčil podrobnosti o delovanju japonskih podmornic, ki med Havajem in ameriškim kontinentom operirajo proti trgovinski plovbi USA. Do 25. XII. so japonske podmornice potopile 10 trgovskih ladij s skupno 70.000 brt in tri nadaljnje s skupno 30.000 brt težko poškodovale, pet nadaljnjih ladij s skupno 40.000 brt. je bilo tudi več ali manj težko poškodovanih. V uradnem poročilu izjavljajo, da se bodo ta podvzeta nadaljevala.

Iznenadena prisluškovalna straža
Nek bolševik je ležal v snegu kot prisluškovalna straža, ko ga je nek nemški vojak nenadoma pozval, naj se vda. To so vedno ponavljajoči se dogodki v zimski vojni na vzhodu.
(PK. Aufnahme; Kriegsbericht Ertzold, Sch., Z.)

Velenapad na Manilo

Japonska napredovanja na Luzon

Tokio, 30. decembra. Na vseh frontah filipinskega otoka Luzon so v teku silni boji, kakor je bilo to v nedeljo poročano iz Manile. Sedem mest province Tarlac so izpraznili. Japonci stojijo le še osem milj severozapadno od pokajinskega glavnega mesta Jucene na južni obali Luzona.

Japonske čete so se presenetljivo izkrcale v Ramonskem zatoku južnovzhodno od Manile. To izkrcanje na najožjem mestu otoka Luzon dovršuje strateško obkolitev ameriške filipinske armade. Na vzhodni strani zaliva Lingayon so se izkrcali nadaljnji japonski odredi. Napad na Ramonski zatok po močnih japonskih formacijah pride armadam generala Mac Arturja v hrbet in neposredno ogroža Manilo.

V nekem položajnem poročilu iz Manile javljajo, da obdaja mesto gost plašč dima v mestnem delu Pandacan gorijo večja skladišča olja, nad katerimi se valijo visoki stebri dima. Veliki požari razsajajo že 36 ur v Cavite. V severnem delu zaliva v Manili gori več ladij.

Kapitulacija Hongkonga

Tokio, 30. decembra. Vojaški in mornariški oddelek cesarskega glavnega stana javlja: 25. decembra ob 17.50 (10.50 nemškega časa) je sovražnik, ki se je še držal na Hongkongu, ponudil kapitulacijo, ker se ni mogel dalje upirati trajnim japonskim napadom. Čete empire so ob 19.30 (1.30 nemškega časa) dobile ukaz za ustavitev streljanja.

S kapitulacijo britanskih čet na Hongkongu je dovršena učinkovita zmaga japonske oborožene sile, katere so deležne vojske, zračno in morsko brodovje. Severni vogalni steber poveljčevnega britanskega »strategičnega trikota« se je zrušil, ne obstoja več »odskočna deska proti Japonski«, kakor so Hongkong prej imenovali prevzetni Britanci, neovirano se lahko proti Malaji in otočju izdejstvuje premoč japonske mornarice.

Churchill in Eden gresta prosjačit

Stockholm, 30. decembra. V spremstvu tehničnega štaba je Churchill dospel v Washington k razgovoru z Rooseveltom, medtem ko se je Eden podal v Moskvo. Smoter obeh teh konferenc je spričo sedanjih razmer preveč prozoren, da bi se moglo še kaj zastreti: vojna nadhujšaka čutita popolnoma razumljivo potrebo, da se zabavata o svojih težkih porazih v Pacifiku. Posebno očitno izhaja to iz činje-

nice, da piše Reuterjev diplomatski korespondent o sestanku v Washingtonu, da je opazati vznemirjenje o vojnih izgledeh na Tihem oceanu in da upajo, da bo ministrski predsednik ob vnovičnem sestanku spodnje zbornice v položaju dati pojasnila na veliko v zadnjem času stavljenih vprašanj. Mogoče je pa, da bo Churchill spodnji zbornici rajši v tajni seji dal zaželjena pojasnila. Churchill prav zares ne more imeti prijetnih poročil, ko že danes domnevajo, da se bo umaknil v temo tajne seje.

Obrambni boji na vzhodu še trajajo

Topniški zadetki na sovjetski bojni ladji - Protinapadi v severni Afriki

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 29. decembra naznanilo:

Na vzhodni fronti trajajo obrambni boji še v nezmanjšani trdoti. Pred Leningradom je težko topništvo vojske doseglo zadetke na neki sovjetski bojni ladji.

Pri ponovnih napadih iz zraka proti premikanjem sovražnih čet in ladij v prelivu pri Kerču je bila potopljena ena sovjetska ladja, šest nadaljnjih prevoznih ladij in številna vozila pa so bila poškodovana.

V severni Afriki je pričel sovražnik z napadi proti nemško-italijanskim postojankam v prostoru pri Agedabiji. V uspešnem protinapadu je bilo pokončanih 58 britanskih oklopnih bojnih vozov ter večje število izvidniških oklopnih in avtomobilov.

V Kirenajki so bila bombardirana sovražnikova letališča in zbirališča čet.

Vmorski krajin severno od Tobruka so nemška bojna letala dosegla več zadetkov na nekem britanskem rušilcu in neki v konvoju ploveči trgovski ladji. Nemška podmornica je v višini Marsa Matruk a napadla nek vojaški konvoj, potopila dve in s torpednim zadetkom poškodovala neko britanski prevozniki ladji s skupno 9000 brt. nadaljnjo ladjo.

Na otoku Malti so nemška bojna letala po dnevu in po noči z dobrim uspehom napadla britanska letališča in pristaniške naprave.

Britanski bombniki so v noči na 29. decembra napadli kraje v zahodni Nemčiji in na severno nemškem obrežju. Civilno prebivalstvo zlasti v Emdenu je imelo izgube na mrtvih in ranjenih. Devet napadajočih britanskih bombnikov je bilo sestreljenih.

Edenov obisk v Kremlju osvetljujejo skrb in želje glede vzhodne Azije, ko je general Wawell v Čungkingu pozval kitajske plačance, naj banijo empire, medtem ko avstralski ministrski predsednik zahteva vojaško zvezo z USA in s tem priznava bojazen pred japonskim napadom; kajti spoznal je bluf angleško-amerikanske zračne in pomorske nadmoči v vzhodni Aziji. Dejanja so tudi tukaj Britance postavila na laž.

Pri obiskih v Washingtonu in Moskvi ne gre za nič drugega nego za beračenje Churchill in Edena, ki v vojni, katero sta si fama nakopala, ne vesta več nobenega izhoda.

Premena leta

Dr. O. S. Krainburg, 30. decembra.

Zopet se nagiba leto svojemu koncu, da se pogrezne v brezdanjo večnost, v kateri ne pomeni več nego kratek dih. Kako drugačnega pomena je pa za nas to leto, ki se nam je v viharni zaporednosti svetovno zgodovinskih dogodkov zdelo tako kratko. Hvaležni in utrjeni v boju, prestopimo prag leta 1942. Zahvaljujemo se Vsemogočnemu, da je v izvenem 1941. letu našo domovino obvaroval pred furijo vojne, zahvaljujemo se našemu Führerju, ki je v genialnem vodstvu in ravnanju dal nastopiti nemško armade in bojne sile zaveznikov proti bolševizmu, kojeva bojna moč je bila v najhujših udarcih razdejana, ki sicer še ni dokončno premagan, ampak vendar tako zadet, da se ne bo mogel več pobrati k kakšnemu odločilnemu dejanju.

In ne kot zadnjim se zahvaljujemo našim vojakom, ki so si korak za korakom morali priboriti zmage, ki so kljubovali vsem nadlogam in premagali vse težave, vedoč, da bo od njih odvisna usoda Nemčije in Evrope v prihodnjih stoletjih. To, kar so oni v tem letu 1941. na jugovzhodu in predvsem na vzhodu storili in še storijo, se ne more, kakor je to povdaril že Führer v svojem predzadnjem govoru, z besedami izražati in o tem domovina ne more imeti pravih predstav. Borili so se ne le proti živinskemu in zverinskemu sovražniku, ampak prenašati so morali tudi brezkončne daljave, vročino in mraz, dež, sneg in led, in pretrpeti še nešteto drugih muk, ki so bile združene z vojno na vzhodu.

Toda naše hvale nočemo razložiti v praznih besedah, ampak ta zahvala naj bo izpoved dela, ki nas bo kakor v pretečenem tudi v novem letu našlo na odkazanih nam mestih v domovini. Imajoč pred očmi njihov svetel vzgled, hočemo tudi v l. 1942. z veseljem in pripravljeni za službo do konca izpolniti naše dolžnosti in prevzeti na nas male neprilike, ki so nujne posledice vojne. Hočemo se izkazati vredne junaških činov naših bratov na fronti, in v zvestobi do Führerja in naroda nadaljevati našo vojno. S tem sklepom stopamo v leto 1942.

Leto 1941. bo šlo v zgodovino kot odločilno leto, kajti vihar dogodkov, ki jih je sprožil 22. juni, in njihovi učinki so merodajni za bodočnost Evrope. V kratkih mesecih najhujše borbe proti premoči ljudi in materiala so nemške in zavezniške čete uničujoče pogodile sovjetsko Rusijo. Odpravljena je nevarnost za Evropo, ki so jo pomenjale rdeče armade, koje voditeljji so bili mnenja, da bodo preko Nemčije zavojevali celi zemeljski del. Kajti Stalinu od njegove prvot-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

ne vojaške sile še razpoložljivi ostanki niti zdaleka ne zadostujejo za uresničenje njegove nakane. Tako je leto 1941., kakor že marsikatero v dolgi zgodovini našega zemeljskega dela, postalo usodno, kajti v njem je šlo za biti ali ne biti, za nadaljnji obstoj že nad 2000-letne kulture, ki je zopet enkrat morala odvrtni silovit naval azijskih plemen.

V tem letu pridobljeni uspehi se morajo v bodočem razširiti in zavarovati. Na tla pobiti komunizem je treba do konca ugonobiti. To je ena največjih nalog, katero nam je zgodovina naložila, od njene rešitve je odvisna naša bodočnost.

Novo leto nas bo spravilo bližje velikemu cilju, zedinjeni Evropi in na novih temeljih izgraženemu svetovnemu redu. To, da smemo pri tem sodelovati, naj nam bo največja izpodbuda za delo bodočih mesecev. Pot k našemu cilju ne bo vedno lahka, vendar so naše žrtve male in niti omembe vredne napram temu, kar stori dnevno in vsako uro vojak na fronti, ki tvega svoje zdravje in svoje življenje. Nadopolno stojijo na koncu te poti na široko odprta vrata, skozi katera bomo vkorakali v novo bodočnost, v določeno pravičnost in časti.

Uspešni zanosni protisunk

(Nadaljevanje s 1. strani)

napade proti sovražnikovim ladjam. Potopile so tri prevozne ladje s skupno 2.800 brt. in poškodovale nek topniški čoln ter štiri nadaljnje ladje.

Na angleški vzhodni obali so bojna letala v noči na 28. decembra potopila neko trgovsko ladjo s 6.000 brt.

Britanske pomorske bojne sile so dne 27. decembra poskušale na dveh oddaljenih točkah norveške obale naskoku nalikujoče početje. Po kratkih silnih bitkah s krajevnimi stražnimi oddelki vojske in vojne mornarice so bile britanske izkrcane čete pregnane. Umaknile so se na svoje ladje. Nemška bojna letala so iz bežeče skupine vojnih ladij potopila nekega rušilca in poškodovala neko križarko kakor tudi nekega nadaljnega rušilca. V bojih v zraku in po letalskem obrambnem topništvu je bilo sestreljenih 10 sovražnih bombnikov.

Ko se je približal sovražnik, je bil nemški predstražni čoln »Föhn« napaden po številnih britanskih bombnikih. Predstražni čoln je sestrelil neko sovražno letalo in potem v junaškem boju proti močnejšemu ognju neke britanske križarke in več rušilcev šel v izgubo. Britanci so naskočili in potopili nekaj norveških trgovskih ladij, ki so bile zaposlene z mirno obrežno vožnjo.

V severni Afriki so izpodleteli britanski napadi proti nemško-italijanskim postojankam. Skupine nemškega zračnega brodivja so uspešno napadle britanska letališča, avtomobilske kolone in šatorišča v Kirenajki.

Pri bombnih napadih na letališča in pristaniške naprave na Malti so spremljajoči nemški lovci sestrelili tri britanska letala.

E. T. A. Hoffmann

Mojster Janez Straža

POVEST

14

Vsa pametna prigovarjanja mladega advokata in ostalih, ravno navzočih oseb niso niti najmanj zalega. Mojster Straža je vzrajal pri svojem naziranju, čeprav je bila podoba, da mu je za hip šinila v glavo misel, da pač nikoli noben človek ni dal darila z bolj radostnim srcem nego grofica, ko je bila njena stvar tako nepričakovano ugodno rešena in da je, kakor je to hotel Jeternik čisto natančno vedeti, mladi advokat sam zakrivil, da plačilo ni bilo večje in da ni izpadlo v sorazmerju z dobičkom; vseeno je ponavljal stare trmaste besede: »Kakor hitro je govora o pravici, ni zanjo nobenega plačila na zemlji.«

»Res je,« je ponavljal Straža po prestanku nekoliko mirneje, »da je pri tem prigodku veliko okolnosti, ki te pač lahko opravičujejo in ki so te mogle zavesti v ostudno sebičnost; toda meni na ljubo molči o grofici, o oporoki, o deset tisoč tolarjih; moglo bi se mi sicer zdeti, da ne spadaš na mesto, ki ga zavzemaš pri moji mizli.«

»Oče, zelo ste trdi, zelo ste nepravični proti meni,« je rekel mladi advokat z glasom, ki se mu je tresel od ožotnosti. Ančka je na tihem pretakala solze; Jeternik, okreten, družaben mož, je hitro obrnil pogovor na nova pozlačenja v cervi sv. Gangolfa (v katoliški cerkvi v Bambergu).

Laho si pač predstavljamo, v kako nape-

Na koncu stoji popolna zmaga

Reichsausssenminister pl. Ribbentrop španskemu novinarju

Berlin, 30. decembra. Državni minister za zunanje posle pl. Ribbentrop je spejel zastopnika španske poročevalne agencije Efe, novinarja Artisa, in z njim razgovarjal ter se v poteku tega razgovora izjavil na novinarjeva vprašanja o tem, ali je Roosevelt kriv vojne, o skupnem delovanju sil osi in o vojni.

Uvodoma je poudaril državni minister za zunanje posle, da je izključno Roosevelt zakrivil razširitev vojne, ker je — kakor je poprej Churchill skupaj z njim hotel zadržati Nemčijo in Italijo — poskušal Japonsko odrezati od naravnih virov surovin in ji predpisati zakon milijonarjev iz Wall-Streeta. Vsled priboritve prevladovanja na morju in v zraku je Japonska Rooseveltu že v prvih dneh vojne prizadejala pač tak udarec, od katerega se zlahka ne bo mogel opomoči.

O sodelovanju sil osi z Japonsko je izjavil državni zunanji minister, da je popolnoma napačno trditi, da bi se Nemčija, Italija in Japonska združile v svrhu napada na demokracije. Kot odločilno za združitev je označil nepremostljivo nasprotje med nacionalnim socializmom in bolševizmom. Iz idejne skupnosti med Nemčijo, Italijo in Japonsko, ki so se kot redoljubne

države obrnile proti bolševiškim smotrom, je sledila v letih 1936/1937 v antikominternski pogodbi združitev proti komunizmu z izrečnim določilom, da tej skupnosti lahko pristopi vsak protibolševiško misleči narod.

K splošnemu vojnemu položaju in h govoricam o nemških mirovnihih tipalnicah v Moskvi je izjavil državni zunanji minister, da sedaj ni čas za to, da bi govorili o miru. Sedaj se pravi bojevati in še enkrat bojevati. Vojna bo od Nemčije, Italije in Japonske in zaveznikov z brezprimernim junaštvom in fanatizmom dovedena do končne zmage. V tej zvezi je državni zunanji minister označil govorice o nemških mirovnihih tipalnicah v Moskvi za bedasto blebetanje. Na Ruskem bo boj šele takrat ustavljen, kadar bo enkrat za vselej izključeno ne samo vsako ogrožanje, ampak tudi vsako resno vznemirjanje Evrope od vzhoda. To bo ena pglavitnih nalog nemške oborožene sile in zaveznikov v letu 1942. Državni zunanji minister je končal svoja izvajanja napram španskemu novinarju s sledečimi besedami:

»Tako gotovo, kakor se zemlja suče okoli sonca, bo stala na koncu te velike borbe le popolna zmaga Nemčije in njenih zaveznikov.«

Z našo zmago do miru

Berlin, 30. decembra. Reichsminister dr. Goebbels je na božični večer imel govor po vsenemškem radiu. Kot govornik domovine se je pri tem obrnil predvsem na naše vojake in posebej še na vse one, ki so ob tem vojnem božiču 1941 odsotni od doma. Če domovina tudi sedaj znova v tretjič lahko praznuje vojni božič, sicer bolj pičlo in veliko bolj skromno kakor drugače, a vendar zaščiten in obvarovan pred ogrožanji naših sovražnikov, se mora za to zahvaliti onim, ki jo branijo, svojim možem, očetom in sinovom, ki stojijo zunaj. Z besedami najtoplejšega priznanja se je dr. Goebbels obrnil na številne svoje izven Nemčije bivaajoče poslušalce; živijo čisto v popolnoma tujem, da ne rečemo, sovražnem svetu. Zato se nam ne sme zdeti čudno, da mi, današnji Nemci, ki branimo naše življenjske pravice, zunaj nismo vedno priljubljeni. Tam obdaja naše rojake večkrat nevoščljivost in zavist, sovraštvo in preganjanje.

S posebnim poudarkom je govoril dr. Goebbels o veliki obveznosti, ki jih ima spričo vseh teh žrtev izpolniti domovina. Vsem tem, ki stojijo na bojišču, ali ki so z nami zvezani po eterskih valovih, vo-

jakom in Nemcem v inozemstvu, pa je mogel minister dati pomirljivo zagotovilo, da pri današnjem nemškem narodu ne bodo doživeli one sramote, ki so jo doživeli v novembru 1918.

Danes ve domovina, tako je poudaril doktor Goebbels, kaj dolguje onim, ki ji z vso silo služijo. Ne bila bi vredna trdih in težkih žrtev, ki jo za njo doprinašajo milijoni ljudi, ako si ne bi vedno znova prizadevala, da se jih izkaže vredno. Moramo biti hrabri in stalno biti pripravljeni. Zmage nam nihče ne podari, moramo si jo le zaslužiti.

Pač nikogar ni med nami, tako je nadaljeval dr. Goebbels, ki ne bi danes obračal svojih pogledov navzgor: vojna nas ni le naučila, da smo močni pred sovražnikom, ampak tudi, da smo ponižni pred našo usodo nad nami.

Misleči na Führerja, se bomo postavili okrog očetnjave. Iz te vojne mora ta postati večja, lepša in veličastnejša. Mora postati za nas vse ponosna in prosta domovina. To hočemo v tej uri obljubiti Führerju. Lahko se zanese na svoj narod na fronti, v domovini in na širokem svetu. On naj nas vodi, mi mu sledimo.

Nov zločin Churchilla

Berlin, 30. decembra. Britanski bombniki so v luki Puerto de Carino na severnem Španskem z odvrenimi bombami potopili nemško trgovsko ladjo »Benno«. Obstreljevali so s strojnicami tudi nemške

jakom in Nemcem v inozemstvu, pa je mogel minister dati pomirljivo zagotovilo, da pri današnjem nemškem narodu ne bodo doživeli one sramote, ki so jo doživeli v novembru 1918.

Danes ve domovina, tako je poudaril doktor Goebbels, kaj dolguje onim, ki ji z vso silo služijo. Ne bila bi vredna trdih in težkih žrtev, ki jo za njo doprinašajo milijoni ljudi, ako si ne bi vedno znova prizadevala, da se jih izkaže vredno. Moramo biti hrabri in stalno biti pripravljeni. Zmage nam nihče ne podari, moramo si jo le zaslužiti.

Pač nikogar ni med nami, tako je nadaljeval dr. Goebbels, ki ne bi danes obračal svojih pogledov navzgor: vojna nas ni le naučila, da smo močni pred sovražnikom, ampak tudi, da smo ponižni pred našo usodo nad nami.

Misleči na Führerja, se bomo postavili okrog očetnjave. Iz te vojne mora ta postati večja, lepša in veličastnejša. Mora postati za nas vse ponosna in prosta domovina. To hočemo v tej uri obljubiti Führerju. Lahko se zanese na svoj narod na fronti, v domovini in na širokem svetu. On naj nas vodi, mi mu sledimo.

mornarje, ki so se spravljali na varno in v luki ležeče španske ribiške čolne. Več španskih civilnih oseb je bilo pri tem brutalnem zaskoku angleških zločincev ranjenih. Od nemške posadke samo enega moža niso mogli rešiti.

O tem, kako se je vršil ta primer, ki je enak onemu z »Altmark«, javljajo še sledeče podrobnosti: Ze v sredo dopoldne je bil parnik »Benno«, ko je plul po vodovjih španske vladarske pravice, predmet naskoka angleških letal, ki ga pa niso mogla pogoditi. Ladja se je nato zatekla v luko Puerto de Carino. Sovražni izvidniki so zasledili njeno bivališče in nekaj ur pozneje je bil v velikem slogu ponovljen napad na nemški parnik, ki je bil zasidran v zaprti španski luki. Po večkratnih poletih so Angleži dosegli šest bombnih zadetkov. Metali so pa še bombe na ladjo, ko se je že potapljala. Nato so obstreljevali posadko, ki se je v svojih čolnih reševala na kopno. Španski mornarji so pa, ne oziraje se na sovražni ogenj, takoj prišli na pomoč. Njihovim tovariškim naporom gre hvala za to, da so se mogli nemški mornarji z eno izjemo rešiti.

Višek angleške cinične kršitve španske vladarske pravice je bil v tem, da so Angleži s svojimi strojnimi streljali na španske, v luki zasidrane ribiške čolne, čeravno so španske posadke dajale signale s sirenami in zastavami. Več španskih civilnih oseb je bilo zaradi tega ranjenih.

S tem naskokom na nemški parnik sredi španske luke, ki se roga vsem obveznostim mednarodnega prava, je Angleška zopet enkrat pokazala, da prezira cinično in brutalno vladarske pravice držav, ki na vojni niso udeležene. Postopanje angleških letalcev nalikuje popolnoma onemu rušilcu »Cossaka«, ki je po Churchillovem povelju v noči od 16. na 17. februarja 1940 v Joessinge-fjordu navalil na »Altmark« in s svojimi strojnimi streljali na mornarje, ki so se reševali po ledu. Takrat so kazali na to, da izkazuje britanska zgodovina več podobnih pravnih prelomov, njim na čelu leta 1807. obstreljevanje mesta Kopenhagen v miru. Tudi med svetovno vojno se Anglija niti najmanj ni brigala za mednarodno pravne obveznosti in pri tem je ostalo navzlic vsem hinavskim in svetohlinim zagotavljanjem demokratičnih razlosov naroda.

Prostaški naskok na parnik »Benno« je zahteval sedaj celo špansko kri. Churchill, ki so ga najnovejši porazi v Pacifiku in v Atlantiku spravili v največjo zadrego, se ne zgrozi tudi ne nad najpoglejšim zločinom proti mednarodnemu pravu v obliki kršitve nevtralnosti, če le najde kje kak objekt, nad katerim lahko strese svojo mržnjo zoper vse, kar je nemškega. Tako zavrženo dejanje sicer na vojno ne more vplivati, spozna se pa iz njega, kako zelo Churchill občuti, da so ga ugnali v kozji rog, in kako malo sta mu sveta in obvezna pravica in prostost vseh narodov, o katerih vedno govori.

Vornag und Druck: NS-Gauverlag und Druckerei Kärnten, GmbH, Klagenfurt - Verlagsleiter: Dr. Emil Heitjan. — Hauptschriftleiter: Dr. Otto Schedl. — Zurzeit ist Anzeigenliste Nr. 1 gültig.

mojster Straža velem, naj bodo resni in mirni.

Najbolj strahotna je bila podoba domicilarja, kateremu je žagovina drla v vse gube obleke in celo v kodre lične frizure; osramočen je pobegnul, kakor da ga nese veter, in za petami mu je sledil mladi advokat; le monsieur Jeternik je ostal vesel in prijazen, četudi zamiškobarvne nogavice niso bile več uporabne, ker so hudobne treščice popolnoma uničile krasne kozice. Tako je po smešnem naključju izpodletel naskok, ki so ga tvegali na Stražo.

Mojstra ni obhajala niti najmanja slutnja o tem, kakšna grozovitost se mu bo še ta dan pripetila.

Mojster Straža je bil pokosil in je ravnokar stopal po stopnicah navzdol, da bi se poda lna delovno dvorišče; tu je slišal pred hišo nekoga, ki je vplil s surovim glasom: »Hola! ali ne stanuje tukaj stari, malopridni lopov, tesarski mojster Straža?« Nekdo z ulice je odgovoril: »Tukaj ni nobenega starega, malopridnega lopova, pač pa je to hiša častitega meščana in tesarskega mojstra, gospoda Janeza Straže.«

V tem trenutku je nekdo z močnim udarcem vpahnil hišna vrata in dolg, močan hrust divjega pogleda je stal pred mojstrom. Črni lasje so prebadali preluknjano vojaško čepico in razcapani jopič ni mogel povsod prikriti ogabnega, vsled nesnage in vremena porjavelega telesa; na nogah je imel obute vojaške čevlje in modre proge na gležnjih so prikazale sledove, da je bil nosil verige.

(Dalje prihodnjik.)

Podmornice so potopile 37.000 brt.

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 27. decembra naznanilo:

Obrambni boji na vzhodu še trajajo. Na mnogih odsekih fronte so bile razbite ali vsled protinapadov uničene sovjetske v pripravljenosti stoječe čete. Močne skupine bojnih letal in strmoglavcev so v morskimi ozini pri Kerču potopile štiri sovražne ladje za prevoz čet s skupno 7.000 brt. Pet nadaljnjih prevoznih ladij je bilo z bombnimi zadetki poškodovanih ravno tako številna mala vozila. Sovražnik je pri tem utrpel težke izgube na ljudeh in na materialu. Na karelski fronti so strmoglavci dosegli bombne zadetke na tvornici avtomobilov severno od Kandalaške.

Podmornice so od že težko zadetega sovražnega konvoja vzhodno od Gibraltarja potopile štiri nadaljnje ladje s skupno 13.000 brt. Tako je bil po večdnevni trdih napadih dosežen sledeči skupni uspeh: en nosilec letalskih čolnov, devet trgovskih ladij s skupno 37.000 brt je bilo potopljenih, dve trgovski ladji pa sta bili težko poškodovani.

V morskimi krajinami okrog Anglije so bojna letala v pretekli noči z bombnim zadetkom poškodovala neko večjo trgovsko ladjo.

V severni Afriki so bili odbiti sovražnikovi sunki proti nemško-italijanskim postojankam. Nemška bojna letala so razdejala britanske letalske naprave na Kirenajki. Več letal je bilo pri tem na tleh uničenih ali poškodovanih.

Na Malti so skupine nemškega zračnega brodograja metale bombe težkega kalibra na pristanišče Luka in pristan La Valetta. V mnogih napravah so nastali veliki požari. Sovražnik je v bojih v zraku izgubil en bombnik in dve lovski letali.

Sovjetski napadi krvavo odbiti

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 26. decembra naznanilo:

V loku Doneca so bili ob visokih izgubah nasprotnika odbiti močni sovražni napadi. Uspešne obrambe so se v odlični meri udeležile tudi italijanske in slovaške čete.

V srednjem odseku vzhodne fronte še trajajo trdi obrambni boji. Veliko število sovjetskih oklopnih je bilo uničenih.

Pred Leningradom je izpodletel poskušeni izpad, ki so ga podvzlele močnejše sile ob podpori 30 oklopnih. Sovražnik je pri tem izgubil nad 1000 mrtvih in 19 deloma težkih deloma najtežjih oklopnih. Šest nadaljnjih oklopnih je zgorelo. Skupine zračnega brodograja so se v srednjem odseku fronte kakor tudi na fronti pred Leningradom z bombami in krovnim orožjem borile proti sovražnim kolonom, stanovališčem čet in železniškim napravam. Bojna letala so dosegla bombne zadetke na dovozih na murmanski progji. Na nekem drugem mestu vzhodne fronte so italijanski lovci sestrelili štiri sovjetska letala.

V boju proti britanski preskrbovalni plovbi je zračno brodograje v pretečeni noči pred angleško vzhodno obalo potopilo neko tovorno ladjo s 3.000 brt. Štiri nadaljnje velike trgovske ladje so bile po bombnih zadetkih deloma težko poškodovane.

V severni Afriki boji še trajajo. Benghasi je bilo po načrtih izpraznjeno in po sovražniku zasedeno brez boja. Nemška bojna letala so bombardirala vojaške naprave na severni obali Kirenajke.

Močna bojna delavnost na vzhodu

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 25. decembra naznanilo:

Na vzhodu je bila tudi včeraj močna bojna delavnost. Pri obrambi sovjetskih napadov na srednjem odseku fronte so čete nekega armadnega zbora postrelile 21 sovjetskih oklopnih. Skupine bojnih letal, strmoglavcev in lovcev so v srednjem in severnem odseku napadle v pripravljenosti stoječe čete in razpršile sorazne kolone vseh vrst orožja. Vzhodno od Tihvina in na murmanski progji je bilo po zračnem brodograju več sovjetskih prevoznih vlakov težko zadetih.

Neka baterija vojne mornarice za boj na daljavo je v zadnji noči obstreljevala nek sovražni konvoj pred Doverom.

V severni Afriki potekajo premikanja naših čet po načrtu. Skupine nemških bojnih letal so v Kirenajki napadle zbrane britanske avtomobile in na nekem letalskem oporišču med odstavljenimi letali dosegla bombne zadetke. Pred Libijsko obalo je neka nemška podmornica potopila

nekega sovražnega rušilca. Na otoku Malti so nemška bojna letala podnevi pod zaščito lovcev bombardirala pristaniške naprave v La Valetta.

V času od 17. do 23. decembra je britansko zračno brodograje izgubilo 54 letal, od teh 19 nad Sredozemskim morjem in v severni Afriki. V isti dobi smo v boju zoper Veliko Britanijo izgubili 16 lastnih letal.

Zračno brodograje nad sovražnikom

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 24. decembra naznanilo:

Na vzhodu je nasprotnik tudi včeraj nadaljeval svoje napade, ki jih je izvajal ob visokih krvavih žrtvah. Posamični krajevni vdori so bili odpravljeni z nasprotnimi udarci. Na drugih mestih so bile pripravljene sovražnikove postojanke razbite zaradi našega sunka.

Na severovzhodni obali Črnega morja so bojna letala zapalila skladišča olja in železniške naprave v luki Tuapse in izvedla uspešne napade na sovražne železniške transporte v južnem delu vzhodne fronte. Močne sile brodograja so posegle v boj na tleh in sovražniku prizadejala znatne izgube na ljudeh in materialu. Na sovjetske kolone po ledeni poti čez Ladoga-jezero smo noč in dan metali bombe. Visoko na severu so skupine bojnih letal z bombnimi zadetki onesposobile sovražne baterije za boj in uničile dovodne vlake na murmanski železnici. Nočni napadi zračnega brodograja so bili naperjeni proti Moskvi.

V boju proti Veliki Britaniji so podmornice potopile štiri sovražne trgovske ladje — med temi tudi neko veliko prevozno ladjo — s skupno 23.000 brt.

Po podmornici Kapitanleutnanta Bigalka potopljena britanska vojna ladja je, kakor se je med tem ugotovilo, nosilec letal »Unicorn«. Je to najnovejša, šele med vojno dogotovljena ladja te vrste, ki je v britanskem spisku brodograja zapisana kot nosilec letalskih čolnov.

V severni Afriki se boji nadaljujejo. Nemške čete so v odločnih protinapadih uničile dve britanski bateriji in osem oklopnih bojnih vozov. Nemška bojna letala so razpršila zbrane sovražne čete v severni Kirenajki.

Nad Malto sta bila v bojih v zraku sestreljena dva britanska lovca, na nekem drugem mestu v prostoru Sredozemskega morja pa nek večji letalski čoln.

Britansko zračno brodograje je v pretečeni noči odvrlo razstrelne in zažigalne bombe na nekaterih krajih zapadne Nemčije in zasedenega zapadnega ozemlja. Skode so neznatne. Sovražnik je izgubil dva bombnika.

Odbiti napadi na srednji fronti

Iz Führerjevega glavnega stana, 30. decembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 23. decembra naznanilo:

Težki boji v srednjem odseku vzhodne fronte še trajajo. Naše čete so na več krajih z uspehom odbile močne sovražnikove napade in pri tem uničile 19 sovjetskih oklopnih. Skupine bojnih letal in strmoglavcev so podpirale boje na zemlji. Prizadrale so sovražniku visoke krvave izgube, uničile številne oklopnice in vozila vsake vrste, ter onesposobile več baterij za boj.

V vodovjih pri Sebastopolu je zračno brodograje s polnim bombnim zadetkom poškodovano neko sovjetsko vojno vozilo. Vzhodno od Fischerjevega polotoka so bojna letala potopila neko tovorno ladjo srednje velikosti. Neka nadaljnja trgovska ladja pa je bila z bombnim zadetkom poškodovana v zalivu Kola.

Kakor je bilo objavljeno že v posebnem poročilu, je neka podmornica, ki jo je vodil Kapitanleutnant Bigalk, v Atlantiku napadla nekega britanskega nosilca letal, ki je imel varnostno službo nekega konvoja. Podmornica je s torpednim zadetkom nosilca letal onesposobila za manevriranje. Po dveh nadaljnjih torpednih zadetkih v sprednjem in srednjem delu se je nosilec del.

Letal pogreznil, postavivši se na prednji v severni Afriki so se včeraj v prostoru vzhodno od Benghasija vneli boji, ki še trajajo. Nemška bojna letala so razgnala v zapadni Kirenajki britanske zbrane čete in kolone tovornih avtomobilov.

Vojaške naprave na otoku Malti so bile noč in dan bombardirane. Nemški letalci so pri tem sestrelili dve britanski letali.

Britansko zračno brodograje je v pretečeni noči v slabimi silami odvrlo pičlo število razstrelnih in zažigalnih bomb na stanovanjske četrti nekaterih krajev v Nemškem zalivu. Mornariško topništvo je sestrelilo en sovražni bombnik.

Z brzimi čolni proti sovjetski mornarici

Kar je od sovražne posadke še ostalo, prepeljejo na nemških brzih čolnih v ujetništvo. (PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Schwarz, HH. Z.)

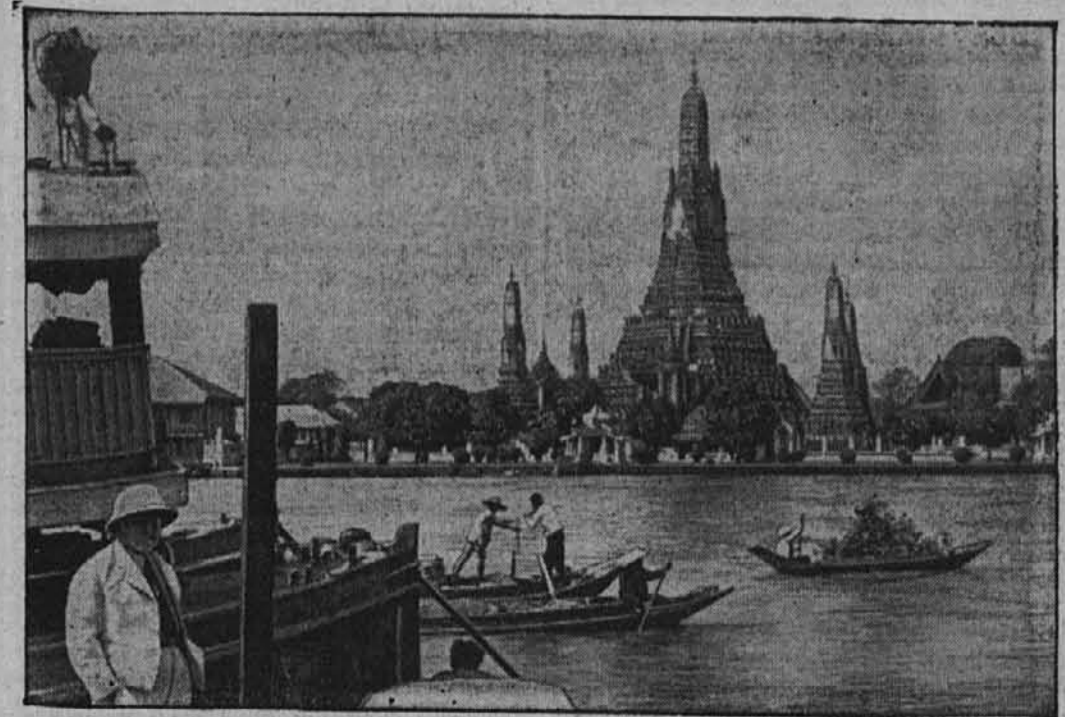

Na nekem uradu vojne pošte. Le vzorna organizacija in veliko pridnih rok lahko zmorejo ogromno delo. Tukaj sortirajo pošiljke vojne pošte po številkah vojne pošte. (Scherl, Z.)

Brezuspešna četniška vojna. Kakor dokazuje ta slika, so pritegnili za obrambo angleške kronske kolonije Hongkonga tudi civilne osebe in jih izvežbali v strojnica. Vendar brez uspeha! (Press Hoffmann, Zander Multiplex-K.)

Kako nastane »Ilglo«

Moštvo državne delovne službe zgradi na visokem severu arktične kočje iz zloženih ledenih plošč. (PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Serr, RAD. Z.)

Tukaj so podpisali pogodbo med Japonsko in državo Tai. V narodnem svetišču države Tai, v tako zvani kraljevski kapelici Wat Pakaio v Bangkoku so slovesno podpisali zavezniško pogodbo med Japonsko in državo Tai. (Press Hoffmann, Zander Multiplex-K.)

Gospodarstvo

Izboljšanje položajev delavcev in nameščencev

Nova ureditev mezd in plač v zasedenih pokrajinah Kärnten in Krain

Ob priliki pozdrava šefa civilne uprave, Gauleiterja in Reichstatthalterja doktorja Rainerja dne 19. XII. 1941. leta v Asslingu je ta kazal na to, da bo od svoje strani vse storil, da v vsakem oziru podpre prebivalstvo, ki posveča svoje moči obnovi zasedenega ozemlja. Pred vsem je šef civilne uprave izjavil, da bo v kratkem uvedel novo uredbo mezd in plač. Še istega dne je podpisal novi uredbi o nadaljnjem izenačenju delovnopравниh predpisov v zasedenih ozemljih Kärnten in Krain z Altagau Kärnten.

Nove uredbe majo veljavo od 1. XII. 1941. leta odnosno z mezdnim tednom, ki pride nja po 1. XII. 1941. leta.

Splošni pogoji zaslužka delavcev in nameščencev v industriji, rokodelstvu in trgovini, so deloma bistveno izboljšani. Pred vsem ne določa k mezd za uro od povprečno 10% v primerih, v katerih storjeno delo presega običajno mero. Nadalje je zvišana postavka za akordno delo od 15 do 20%. Pri nameščencih, ki še niso pet let v obratu, se bo v bodoče izplačevalo popolno plačo tudi za mesec, ki sledi mesecu smrti, po petletni pripadnosti k obratu pa za oba sledeča meseca.

Poleg splošnih pogojev vsebuje uredba tudi razdelitev področij in redov za mezde in plače.

V posamičnih primerih je bila podana možnost povišati mezde do 25%. V splošnem se poda povprečno povišanje mezde 5 Rpf na uro.

Bistveno povišanje plač je nastopilo tudi pri nameščencih, posebno pri onih, ki že dolgo delujejo v poklicu. Predvidena so povišanja do 50% prejšnjih plač. Isto-

tako so bistveno povišane tudi plače za mojstre z velikim številom poklicnih let.

Uredba o ureditvi delovnega razmerja pri kmetijstvu ustanavlja splošne delovne pogoje in daje tudi možnost, da se za posebno dobro delo plačujejo doklade. Pri ureditvi mezd se opaža posebno izboljšanje predvsem za osebe molzačev. Določena je tudi ocena stanovanja, oskrbe in deputata.

Iz uredbe o ureditvi delovnega razmerja v zasedenih gozdovih je treba posebno poudariti, da se mora plačati hoja od bivališča do delovnega mesta in nazaj, če presega dnevno dve uri. Tudi plačilo nadurnega dela je urejeno. Za akordna dela pri sekanju je ustvarjena posebna ureditev, ki se ozira na posebne težkoče in nevarnost dela pri sekanju.

Ako je šef civilne uprave s temi novimi uredbami ustvaril temelje za boljše pogoje dela in zaslužka, je to storil v pričakovanju, da se bodo uslužbenci v zasedenih ozemljih izkazali hvaležne za to s povečanim delom in izpolnitvijo dolžnosti.

Dobave železa in jekla v Südkärnten in od tam

Državni poverjenik za železo in jeklo je dne 16. decembra 1941. izdal objavo (RA Nr. 296 z dne 18. decembra 1941. leta), s katero je s pristankom generalnega pooblaščenca za gospodarstvo z železom in jeklom odredeno, da se imajo za dobave na Spodnje Štajersko in v zasedena ozemlja Kärnten in Krain kakor tudi za prejeme iz teh pokrajin uporabiti določbe 26. navodila, ki so v navedenih pokrajinah že stopile v veljavo. Ta uredba velja tudi za priključena vzhodna ozemlja in za pokrajine Eupen, Malmedy in Moresnet.

Nemško pravo o davku na poslovni promet

Merilo za odmero davka

(Plačilo)

Kot merilo za določitev poslovnega davka pri dobavah in drugih opravilih služi prejeta plačila. Tuje vrednote se obračunajo po vrednosti državne marke po kurzih, ki jih je določil državni minister in so objavljeni v državnem objavnem in državnem davčnem listu. Plačilo je protidajatev za dobavo ali kako drugo opravilo. Ta protidajatev odgovarja praviloma vrednosti dobave, je pa vendar po poslovno davčnem pravu brezpomembna, če je tudi to stvarno slučaja. Merodajna ni pogojena plača za neko opravilo, pač je pa bolj važen resničen prejem plačila. Pod plačilom je razumeti vse, kar mora prejemnik dobave ali drugega opravila uporabiti, da dobi plačilo. Sem spada tudi to, kar da kdo drugi razen prejemnika poslovnemu podjetniku za dobavo ali neko drugo opravilo tudi takrat, če dodatek ni v koristi podjetnika dotične dajatve. Predpogoj je le, da obstoja notranja povezanost med dobavo ali drugo dajatvijo in med dodatkom, ki ga tretja oseba, to se pravi, dodatno od tretje osebe izvršeno plačilo se mora prilagoditi obsegu posameznih dajatev. Primer: Neka gospodarska zveza plača dobaviteljem svojih članov gotove dodatke z namenom, da obdrži cene dobavljenih stvari na gotovi višini (ureditev tržnih cen). Taki dodatki izpopolnjujejo cene in so notranje povezani z vsako posamezno dobavo. Ne smatrajo se pa za plačilo dodatki brez pričakovane protidajatve n. pr. podpore poljedelcem za napravo gnojilšč. Nasprotno se pa smatrajo običajne napitnine, ki jih dajejo neobvezno obiskovalci gostiln natakarkjem, po poslovno-davčnem pravu kot plačilo od gostilničarja, brez ozira na to, ali se vrše potom njegove blagajne ali ne. Prištevajo se v isto vrsto, kakor od gostilničarja prejeta n. pr. plačila za postrežbo (odplačila za napitnino), ki se izplačajo postrežnemu osebju šele po sprejetju.

Nova vrtanja za kamenim ojem na Hrvaškem. Po poročilih zagrebškega tiska so v vasi Cukovac pri Lubragi v globlini 100 metrov navrtali kameno olje. Isto vrtanje tudi glede nekega drugega ne natančneje označenega kraja v bližini Lubrage. Najljubša vrtanja se bodo vršila v bližini Koprivnice. O izdatnosti dosedanjih najdišč še ni natančnejših podatkov.

Poslovno davčno plačilo je v tem smislu kosmati sprejem brez vsakršnih odtegljajev na stroških, kakor nabavnih stroškov in stroškov na ležarini, med itd. z izjemo onih dopustnih odtegljajev, ki jih določeno omenja § 5. odst. 4. U. St. G. (glej spodaj). Tudi oni poslovni davek, ki se ima vračunati v ceno posameznega predmeta je del plače, ki se ne sme prezreti. Izvzeti so samo primeri, ki jih omenja § 10. odst. 1. stavek 2 U. St. G. (§ 59. U. St. B.), v katerih davčni dolžnik poslovni davek lahko zahteva ločeno poleg obstoječega plačila, ki izvira iz postavno odmerjenih pristojbin n. pr. odvetniške pristojbine po pristojbinskem pravilniku. Ravno tako se smatrajo za plačilo davki uporabljivih predmetov (n. pr. tobačni davek, občinski davki n. pr. davek na pijačo, davek od zabav in druge javne dajatve, ker na enak način tvorijo del onih protidajatev, ki se imajo uporabiti kot dobavni sprejem od strani prejemnika dotičnega opravila. Izdatki, ki jih je plačal odjemalec poslovnemu podjetniku, se smatrajo za plačilo, če ti izdatki niso tekoče postavke. Take pa niso takrat in v toliko ne, če jih podjetnik izda v svojem imenu. Če plača n. pr. naročnik poštno in radijske pristojbine, dostavnine, vozne stroške itd., se smatrajo ti plačani zneski kot plačilo, ker nastopa podjetnik napram pošti in železnici v svojem imenu ter nastanejo s tem pravni odnosi le med njim in pošto ali železnico, ne pa med njim in naročnikom. Ravno tako ne more podjetnik skrajšati provizij, ki pripadajo njegovemu potniku (agentu) za izvršena posredovanja, ker obstojajo pravni odnosi le med podjetnikom in agentom. Te provizije se ne morejo odtegniti kot poslovni stroški, nekvarno, da so pri agentu kot plača za delo, podvržena davku. Če dobavi ali opravi delo podjetnik proti poznejšemu plačilu, se odjemalcu praviloma zaračunajo dodatki pri plačilu. Te dodatke imenujemo dokončne (namembne) dobave, če se plačajo pozneje in če je to dogovorjeno v pogodbi, ki tvori podlago za dotično storitev (delo). Pri dokončnih obrestih in pri nepredvidenem prekoračenju običajnega ali pogodbenega plačilnega roka, jih imenujemo odložitve ali zamudne obresti, če se je prekoračenje izvršilo pač v obojestranskem sporazumu ali ne. Iz gospodarskega vidika je pač vseeno, če računa poslovni podjetnik že v naprej z zavlačevanjem plačila, in valed tega

te dodatke v šteje v ceno ter stavi v račun z enim zneskom.

Je torej opravičeno, brez ozira na označbo plačilnih dodatkov iz stališča enakomernega obdajevanja, da se smatrajo kot plačilo. Nasprotno se pa morajo izločiti kot plačilo vsi zneski, ki jih ne plača prejemnik posla ali tretja oseba, torej plačilni odtegljaji vsake vrste.

Konec angleške svetovne gospodarske nadoblasti

Odlični italijanski gospodarstvenik in bivši finančni minister Aleksander de Stefani se bavi v turinski »Stampa« s člankom, ki ga je objel angleški tehnik »Economist« o nujni potrebi nove gospodarske organizacije v Angliji.

Ta članek v ugledni angleški gospodarski reviji dokazuje, da tudi v Angliji računajo z možnostjo nove gospodarske organizacije, ki bo različna od sedanje, sloneče na svobodnem gibanju zlata v mednarodnem svetu in na svobodnem oblikovanju cen. Drugače rečeno: Anglija si pripravila gospodarsko organizacijo, ki bo podobna tisti, ki sta si jo ustvarili Nemčija in Italija. Članek v »Economistu« je sicer napisan z dobro vero, toda dvomljivo je, kakšen vtis bo napravil v Ameriki, kajti Amerika ima danes v pesti vse zlato na svetu in v Ameriki nikakor ne bodo zadovoljni s tem, če se odpravi mednarodni način prometa z zlatom.

Dom in polje

Izredna važnost pravilne molže

»Mlečnost je sad vaje in klaje«, pravi že star pregovor. Uspeh naštečajne krme in najboljših dednih lastnosti bo le polovičen, ako ne bomo znali pravilno molzti.

Izkušnja uči, da se skoraj polovica mleka, ki ga kaka krava da, tvori šele pri molži sami. To najbolj jasno predočuje važnost pravilne molže.

Neposredna tvornica mleka je vime in sicer žlezatni del vimena. Le-to je razdeljeno na dve polovici in vsaka polovica je pregrajena zopet na pol. Pregraje v vimenu so tako popolne, da deluje žlezatni del vsake četrti vimena popolnoma zase in zaradi tega ni potrebno, da zbolijo tudi ostale četrti, ako slučajno ena četrt oboli.

Med žlezatnim delom, v katerem se iz krvi sprosti ustvarja mleko, in med seskom se nahaja prazen prostor, katerega imenujemo cisterno.

Da torej dobimo z molžo iz vimena vedno dosti mastnega mleka, je najprej s pravilnim masiranjem pospešiti dotok krvi v vime in dalje dotok mleka v cisterne. Kakor znano, molzejo v večjem delu alpskih dežel le možki, ki imajo več moči v rokah in kateri lahko obdelavljajo in gnetenje vimena izvršijo z večjo močjo in večjim uspehom. Seveda je tudi vpoštovati, da je krava živo bitje in je torej izvajati molžo ne samo z molžo in ročno spretnostjo, marveč tudi z občutjem. Krava mora molžo občutiti kot prijetno ugodje. Le v tem primeru bo dala žival dosti mleka.

Pri molži mora dalje mleko teči v nepretrganem curku in se mora peniti.

Molži je vedno tako, da najprej molzemo prednja dva seska in potem zadnja dva, ne pa mogoče istočasno seska z leve strani, potem pa seska z desne plati in obratno.

Velevažno je dalje, kako molžo v čisto tehničnem pogledu vršimo. Tu bi moralo veljati načelo, da se poslužujemo le algajskega načina molže, ki obstoja v tem, da molzemo s celo roko oz. pestjo, seska le stiskamo, ne vlečemo, in molzemo v »suhem«, torej ne mogoče mokre seske.

Kvarna in deloma škodljiva je v splošnem tudi molža, pri kateri vlečemo le s prsti za seska ali molzemo z upognjenim palcem. Zadnja dva načina molže sta na mestu izjemoma pri zelo kratkih seskih, sicer ta načina le kvarita vime in molznost. Ker je zadnje mleko najbolj mastno, pri algajskem načinu vime h koncu molže še posebej gnetemo in obdelujemo vsako četrt vimena posebej z obema rokama. Naravno pa praktično izvajanje molže nikdar ni mogoče tako dobro opisati, da bi mogel kdo mogoče že na podlagi samega opisa naučiti se v vsakem pogledu pravilno molzti.

Najpogostejši odtegljaji so:

1. skonti, to so oni zneski, katere odtegne od plače prejemnik posla pri predčasnem izplačilu;

2. diskontni zneski; diskont se imenujejo v naprej plačane obresti pri odpremi menic zaradi plačila ali namseto plačila pred zapadlostjo.

(Dalje prihodnjič)

Ameriški monopol zlata ni nevaren Evropi in njenemu gospodarstvu, ker se je Evropa že otresla zatega gospodarstva in sicer na polju notranjih in zunanjih cen. Ta gospodarska politika bi bila nevarna samo za Anglijo in njen imperij. V Londonu so zelo vznemirjeni, ker odhaja vse zlato v Ameriko, kajti s tem je šla tudi angleška gospodarska neodvisnost po vodi.

Sedaj je Anglija — tako nadaljuje Stefani — pred izbiro, da se pridruži evropski organizaciji gospodarstva ali pa se podredi ameriškega načina. Na vsak način pa bo Anglija vojno izgubila in sicer ali proti Evropi ali pa proti Ameriki. To pa za Nemčijo in Italijo seveda ni tako važno kakor za Anglijo, ker sta obe državi že krenili na zdravo pot. Temelji novega gospodarstva se bodo ustvarili tudi za Anglijo, kakor se je to zgodilo za druge premagane države; kajti poraz bo Angliji prinesel konec njene svetovne gospodarske nadoblasti.

ker se mleko večji del tvori šele pri molži sami, je silno važno, da molzemo temeljito, do zadnje kapljice.

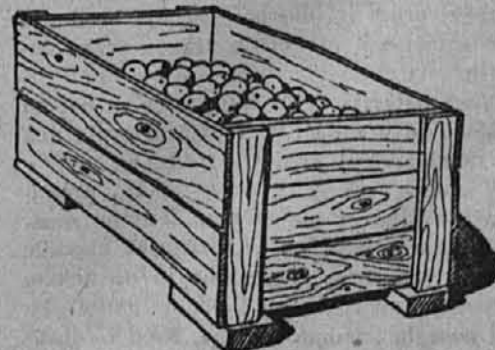
Točni znanstveni poskusi v Kiel-u so pokazali, da je mleko, ki so ga namolzi prvo minuto, vsebovalo le 0,65% tolače, mleko, namolženo vendar v petih minutah molzenja pa je vsebovalo 7,35% masti.

Če vime ne izmolzemo vedno temeljito do zadnje kapljice, ne dobimo torej samo manj mleka, marveč dobimo tudi slabše, manj tolsto mleko. Razen tega pa molznost pri kravah, katere slabo izmolzemo, stalno nazaduje. Čim namreč žleze vimena v določeni molzni dobi nehajo ustvarjati, je kravo zelo težko ali pa sploh nemogoče spraviti kljub najboljši krmi zopet k mleku. So sicer tudi primeri, da je dober molzač kravo, ki je bila vsled slabe molže že čisto ob mleko, spravil zopet k molznosti do 10 litrov na dan.

Pa ne samo zaradi tega, da bi nam krave stalno več in boljše molzle, je temeljita molža potrebna. Nič manj ni važna temeljita molža tudi zaradi zdravja vimena. Ni pretirano, ako rečemo, da je 75% vseh vnetij vimen pripisovati le slabi, nepovoljni molži. Čim namreč ostane še nekaj kapljic mleka v cisterni oz. praznem prostoru vimena, se to le prečesto začne razkrajati in vsled glivice, ki pridejo skozi sesek, kvariti. In to lahko povzroča vnetje. Zaradi tega je potrebno, da tudi ob nedeljah in praznikih in tudi sicer, ako bi imeli kako nujno delo, z enako temeljitostjo do zadnje kapljice molzemo, če se hočemo obvarovati vnetij in pešanja molznosti ter s tem tudi gospodarske škode. Krava je pač živo bitje, ne stroj, s katerim je mogoče več ali manj poljubno brez premisleka in brez občutja delati.

Ako hočemo namolzi dalje snažno, zdravo mleko, je pri molži še prav važno, da je molzač vedno snažen, da so najskrbneje osnažene mlečne posode, da je ob molži snažen zrak v hlevu (ne torej v tem času nastiljati ali kidati gnoj!) in da je snažna žival sama.

F. Wernig.

Praktičen zaboj za krompir v kleti

Nad 40.000 igrač

WHW je ob božiču obdarila tudi otroke v Südkärntnu

Kakor v vsakem letu se je WHW v Kärntnu tudi ob letošnjem božiču posebno spomnilo otrok oskrbovanih. V svrhu, da se jim pripravijo zdarili obložena miza, so bili že več tednov pred slavnostjo naročeni medenjaki in igrače. Nakupili so 42.752 igrač, in sicer vojaške igre za male dečke, punčke za deklice, knjige za slikanje in družabne igre za vse. Največji del igrač je prišel iz pokrajine Thüringen in iz sudetskih dežel, kjer so sedeži nemške industrije igrač. Povrh je WHW iz Hamburga naročilo 12.000 kilogramov medenjakov, da je lahko razveselilo male sladkosnedneže.

Božična obdaritev vojne zimske pomoči je obsegala ne le staro pokrajino Kärnten, ampak tudi Südkärnten in seveda tudi Mießtal. Od medenjakov in igrač ste bile dve tretjini razdeljeni v Altkärntnu, ena tretjina pa v novih pokrajinah.

Za otroke v Kärntnu določene igrače in medenjake so izročili nekaj dni pred božičem staršem, da so jih ti mogli položiti na mizo z rodbinskimi darili; kajti na noben način niso hoteli dariti WHW kvartiri božični čudež otrok.

Vrednostni izkazi WHW na vidiku

Važna navodila za trgovce in oskrbovane

Kakor znano, je v Südkärntnu že pred nekaj tedni pričelo oskrbovanje po WHW, ki bo še ojačeno, ko bo v januarju uradno in popolnoma vpeljana zimska pomoč. S tem pa bo prišlo vedno vrednostni izkazi WHW (WHW = Wertgutscheine) v obliki in sicer bodo to izkazi za RM 0,50, 1.—, 5.— in 10.—. Ker se zaradi gospodarstva z življenjskimi potrebščinami ne morejo dajati naklonitve in naravi, bodo revni rojaki, upoštevaje njihov gospodarski položaj, dobili večje ali manjše število takih vrednostnih izkazov ali bonov, ki jih lahko uporabijo za plačilo živil, obleke, kuriva, najemnine, plina in električnega toka. Za nakup drugega blaga se vrednostni izkazi WHW ne smejo uporabiti, vsaka zloraba bo kaznovana po kazenskem zakonu. Važno je tudi, da se vrednostni izkazi ne smejo vrniti v gotovini. Ako na pr. kak oskrbovavec v trgovini z živili nakupuje z vrednostnim izkazom WHW za RM 5.—, mora za vso vrednost prevzeti živila, cizen ako je trgovec v položaju, da mu za manjkajočo vrednost lahko zopet da nazaj vrednostni izkaz WHW.

Trgovec mora paziti na to, da se smejo vrednostni izkazi le do 31. marca 1942 dajati namesto plačila. Povrnitev protivrednosti trgovcem se bo izvršila do 30. aprila pri vseh bankah, hranilnicah in kreditnih zadrugah, torej pri vseh plačilnih mestih spadajočih v državno skupino »bank«. Kdor odda več kakor 100 vrednostnih izkazov, mora vsakih sto komadov zaviti v sveženj. Plačilna mesta od svoje strani zopet predajo izplačane vrednostne izkaze do 15. maja 1942 njihovim centralnim mestom, ki do 31. maja obračunajo z državnim poverjenikom za WHW Berlin S O 36.

Posebno se mora paziti na to, da morajo vrednostni izkazi vsebovati na določenih mestih predtiska na zadnji strani lastnoročni podpis in naslov oskrbovanega, pečat izdajnega mesta ter pečat trdke ali lastnoročni podpis trgovine. Nezadostno izpolnjeni vrednostni izkazi nimajo veljave. Vse te določbe so na obeh straneh vrednostnih izkazov točno zabeležene, vsakdor, ki ga oskrbuje WHW in vsak trgovec je dolžan, da jih temeljito upozna.

Prvo pobiranje za WHW v Südkärntnu dne 3. in 4. januarja 1942

Planinske cvetlice se prodajo kot zraki Dne 3. in 4. januarja 1942 bodo v Südkärntnu prvokrat po njegovi priključitvi v skupnost usode z nemško državo doživeli pobiranje na cesti za vojno zimske pomoč. Prvokrat bodo nabiratelji z rdečimi škatlicami tudi prebivalstvo v Südkärntnu pozivali, da daruje za WHW. Pri tem pa ne bodo prišli pravnih rok. Od kar se uvede prva pobiranja za WHW, je v Reichu v navadi, da nabiratelji ponujajo male znake za nakup, in ti znaki, ki so enkrat male vrednosti, služijo priveski, potem zopet igle za natikanje, imajo vedno lep pomen in so tudi lepo izdelani, tako da so v veliki domači potrebi. Pri prvem pobiranju na cestah v Südkärntnu bodo dobili 12 različnih z roko poslikanih lesenih znakov, ki bodo predstavljali planinske

Izgradnja NSDAP v Südkärntnu

Od 1. januarja važne izpremembe v vodečih krogih v Südkärntnu

Gauleiter je z veljavnostjo od 1. januarja 1942 odredil izgraditev nacionalno-socialistične nemške delavske stranke (NSDAP) v Südkärntnu.

Za Kreisleiterja v Radmannsdorfu je postavil Bereichsleiterja dr. Franca Hradetzkyja iz Hermagora. Za političnega Kreisleiterja v Krainburgu je bil postavljen Kreisamtsleiter Leo Kuss iz Klagenfurta in za političnega komisaričnega Kreisleiterja v Steinu Kreisamtsleiter Wilhelm Pilz iz St. Veita an der Glan.

Občine Gutenstein, Prävali, Miess in Schwarzenbach je Gauleiter podredil Kreisleiterju v Völkermarktu in občino Unterdrauburg Kreisleiterju v Wolfsbergu.

Hkrati je Gauleiter Kreisleiterju dr. Francu Hradetzkyju v Radmannsdorfu izročil celokupno vodstvo KVB v Südkärntnu. Komisaričnega Kreisleiterja v Steinu in Krainburgu je poveril z vodstvom KVB v njihovih okrožjih.

Gauamtsleiter Wilhelm Schick, ki je kot Bundesführer dovršil izgraditev KVB in s tem izpolnil dani mu nalog, je bil vpoklican nazaj v Gauleitung Kärnten; namenjene so mu širše in večje naloge.

*

Pg. dr. Franc Hradetzky je rodom iz Klagenfurta. Tukaj je obiskoval tudi ljudsko šolo in realno gimnazijo, ter študiral potem na univerzi v Grazu, kjer je bil leta 1928. promoviran za doktorja prava. Že v času sistema je bil med najvnetejšimi prvooboritelji pokreta Adolfa Hitlerja, zavzemal že leta 1930. častni posej Zellenleiterja NSDAP v St. Martinu pri Klagenfurtu, pozneje je bil vodja organizacije pri Ortsgruppe Greifenburg, potem Kreisorganisationsleiter in končno Kreisleiter v Leibnitzu na Štajerskem. Zaradi svojega političnega delovanja za NSDAP je bil 2 meseca interniran v pridržalnem taborišču in za časa sodniškega uradovanja je bil nič manj kakor desetkrat premeščen. Po prevratu se je dr. Hradetzky kmalu popolnoma posvetil političnemu delovanju in postal Kreisleiter NSDAP v Hermagoru. Po zasedbi dan

njega Südkärntna je bil postavljen za političnega komisarija v Laak a. d. Zaier. Dr. Hradetzky je // Sturmbannführer.

Pg. Leo Kuss je rojen 1901. leta v Scheiflingu na Štajerskem in je doraščal kot sin kovača za mojstra v Kappel am Krappfeld. Že zgodaj je vstopil v Treibacher Chemische Werke in se zaradi svoje sposobnosti naglo povzpelo na ugledna položaja. Že v času sistema je bil Kreisleiter NSDAP v St. Veit an der Glan, zaradi aktivne udeležbe pri puču v juliju 1934. leta je moral kakor veliko drugih koroških nacionalnih socialistov pobegniti v Reich. Od leta 1938. je bil Pg. Kuss Kreisbeauftragter DAF v Klagenfurtu, začasno tudi Gaupropagandawart DAF Kärnten. Pg. Kuss je pokrajinski govornik NSDAP.

Pg. Wilhelm Pilz je rojen 1912. leta v Goisenu v Oberdonau in od 1931. leta učitelj v Oberdonau ter pozneje v Wienu. Od 1932. do 1934. leta je bil šolski zaupnik NSLB v Wienu in je moral 1934. leta zaradi udeležbe pri julijskem uporu zapustiti v Altreich, kjer je ravno tako deloval kot učitelj in hkrati kot politični vodja. Od julija 1938. mu je bilo poverjeno vodstvo okrožne organizacije in okrožne propagande v St. Veit an der Glan.

Pg. Wilhelm Schick se je rodil leta 1906. v Cleve am Niederrhein. Od leta 1923. je član NSDAP in bil že leta 1925. Ortsgruppenleiter v Mindenu. Njegovo politično delovanje ga je spravilo v številne neprilike. Po znani bitki v dvorani v Gernrode, ki se je je on aktivno udeležil, se je moral končno z begom odtegniti zaporu. Potem je Pg. Schick prišel v Kärnten, kjer je deloval kot govornik NSDAP in leta 1931. postal Gaugeschäftsführer, 1933. leta je bil izgnan, postal adjutant Landesleiters NSDAP v Münchenu in je deloval pozneje na različnih vodečih položajih za VDA. Dne 20. marca 1938. je Pg. Schick prišel zopet v Kärnten, kjer je zopet vodil piazno Gauleiterja. V pretečeni smotledi je bil postavljen za Bundesführerja Kärntner Volkshilfe.

Raj zimskega športa

Zimski dnevi v Wochein - Velike možnosti razvoja v bodočnosti

Wocheinska dolina s povprečno morščo višino približno 500 m izkazuje po svoji legi — obdana je po gorskih grebenih, ki dosega višino 2000 m in čez — nadpovprečno višino padavin. Le-te se porazdelijo tako, da so padavinske količine v pozni jeseni in pozimi največje. Dolina je pr cej izpostavljena raznim vzhodnim vetrovom, ker ima izhod zgolj proti vzhodu. To pa ugodni podnebni predpogoj za zimski šport. K temu pride še zelo pripravna oblika krajine. V neposredni bližini podanka ležijo lahko dostopni gorski vrhovi z razsežnimi visokimi planotami, ki so posebno pripravne za izvrševanje planinskega športa.

Gorski vrhovi in gorska stemenja, obdajajoča to dolino, prehajajo po prostornih bregovih v dolino. To goričevje daje z izhodiščem na St. Johanna am Wocheinersee proti Wocheiner Feistritz in proti Wocheiner Mitterdorf možnost za najdaljša smučarska izlete, ki so bogate menjav in niso težavne. Vsakogar, ki obvede ta sončni svet, pogosto dojemajo za

cvetlice koroške domovine. K tej seriji spadajo planika, slišč, ravš, iglec, kokorik, poročica, ključalnica, gorski klinček, teloh, podlesek, vres in vulfenia, od katerih zadnja, razen nekaj redkih drugih mest, raste samo v Kärntnu in sicer v Karniških Alpah. Veliko rojakov v Reichu že dolgo zbira znake WHW, kakor drugi zbirajo pisemne znamke, in se trudijo, da bi vedno pridobili celo serijo. Gotovo se bo ta navada razširila tudi v Südkärntnu pri marsikaterem strastnem zbiratelju.

Pravzaprav pa bo prvo cestno pobiranje za WHW v Südkärntnu jasno pokazalo, koga je prištevati k dostojnemu in obnove voljnemu delu prebivalstva in koga ne. Šele pred kratkim smo v našem članku »Kaj je zimska pomoč?« obrazložili, in večina prebivalstva v Südkärntnu ve to že iz lastnega zaznavanja, kaj vse opravlja WHW in NSV v vsej državi in tudi v Südkärntnu. Sedaj imajo priliko, da s svojimi darovi za WHW dokažejo, da se zaupajo varstvu Reicha in da se tudi oni hočejo potegovati za srečo in mir v njihovi domovini.

Središče zimskega športa v Wocheinski dolini je okolica Wocheinskega jezera, ker se tukaj najlažje preskrbijo prijetna stanovanja tudi za večje število ljubiteljev športa, ki so na razpolago dobro opremljeni hoteli. Nadaljnemu razmahu zimskega športa v Wocheinu bodo pripomogle že postoječe prometne možnosti, lepo ležeča avtomobilska cesta in le šest kilometrov oddaljena železniška postaja Feistritz-Wocheinersee.

Nov otroški vrtec v Holmu

Dragocena naprava za okraj Stein

Novi otroški vrtec v Holmu, v steinskem okraju, ki bo v prihodnjih dneh odprt, so po dovršitvi pregledali Bezirksführer Just, šolski svetnik Prassch, predstavniki NSV in številni gostje.

V letu 1848. zgrajeno poslopje je za svoje nove svrhe odlično pripravno; v pritličju ima poleg kuhinje in čimnate za jedila prostor, v katerega bodo otroci prišli jest, dočim se v prvem nadstropju nahajajo shramba za obleke, prostor za umivanje, dve igralni sobi, spalnica in stanovanje za učiteljico otroškega vrtca. NSV je vse prostore pripravilo, toda kleno in okusno opremila. Stoli in mize so prilagodeni velikosti otrok, tako da človek misli, da vstopa v kraljestvo palčkov. Dojem prijetnosti stanovanja povečajo še lepe peči, dobro izoblikovane svetilke, vaze s cvetlicami, svetli zastori na oknih in slike Führerja na stenah, tako da je prav umeven izrek nekega kmečkega očaka, »da obžaluje, da ni sam sedaj otrok«. Navzočim otrokom se je zdelo v najkrajšem času, kakor da so doma, in popolnoma brez strahu so se pred gosti zaposlili z igračami.

Tudi ta otroški vrtec bo ves dan odprt in otroci bodo proti le majhnemu prispevku dobili popolno oskrbo. Ta vzorna naprava bo gotovo še bolj povečala povezanost prebivalstva tega kraja z Reichom.

Iz domovine

Krainburg. (Naprava javnega zvočnika.) Nedavno je bila pred sodnim poslopjem postavljena in obratu izročena naprava javnega zvočnika. Ta je dobrodošel ne le mladini, ki rada postoji pri zvočniku in ponavlja pesmi, ki se jih uči v šoli, ampak tudi za odrasle, ker imajo tako priliko slišati poročila, tudi ako ne morejo biti doma.

Krainburg. (Prijeti tatovi.) V Unterwessnitzu pri Krainburgu je bilo v preteklem tednu več vlomov v razne hleve; tatovi so tam pokradli pet svinj, kar na kraju samem zakrli in iztrebili ter meso vzeli s seboj. Orožništvo je izsledilo tri tatove in jih zoprla. Tudi celo ukradeno meso so še dobili. Pri hišni preiskavi so izsledili razen tega še drugo ukradeno blago.

Krainburg. (Vlak ga je prijel.) Na božični večer je bil na cestnem križišču v Kreuzu karambol med nekim državnim poštanim avtobusom in železniškim vlakom iz proge Krainburg—Neumarkt. Vodnik omnibusa Suppan je hotel prehiteti v isti smeri vozeči železniški vlak, njegovo vozilo, ki je hotelo prečkati tir, je lokomotiva vlaka prišla in odrinila. Karambol je bil k sreči brez težjih posledic. Potnike, ki so dobili lažje poškodbe, so prepeljali v bolnišnico Gallenfels.

Wessnitz bei Krainburg (Poučni tečaj.) Tukaj se je vršil danes gospodinj-ski tečaj, katerega se je udeležilo nad pričakovanje veliko število žen in deklet. Na tečaju je Bezirksfrauenführerin Pgn. Ebenau obrazložila več raznih kuharskih umetnosti, zlasti pri zelenjadnem kuhanju in pecivu. Tečaj je dokazal, da se da iz navadnih sočivij pripraviti zelo okusna jed.

Wessnitz bei Krainburg. (Poprava cest.) Zanimarjene ceste, ki v Wessnitz že več let niso bile v redu popravljene, se sedaj temeljito izboljšujejo. Povsod se pozna nov red in napredek. Tako bo Wessnitčanom tudi tem oziru ustrezno.

Kropp. (Marljive roke na delu.) Frau. ... KVB prireja redne ure za šivanje, v katerih se izdelujejo copate vsem onim otrokom, kojih matere so ves dan zaposlene v tovarni. Pri vsaki skodelici delu je bilo doslej izgotovljenih 20 parov copat.

St. Veit an der Save. (Tovariški večer Wehrmannschaft Sturm.) Nedavno se je v dvorani gostilne Mrzar vršil tovariški večer Wehrmannschaft Sturm. Ko je Sturmführer Reichmann goste pozdravil, je odred predvajal nekaj pesni s

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

3x domovine

(Nadaljevanje s 5. strani.)

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

35. LEKCIJA

Lösung der Aufgabe

1. Der »Blaue Hirsch« war an Diphtherie erkrankt. 2. Der große Kriegsrat sollte in Kürze den neuen Häuptling wählen. 3. Fritz hatte die »Mächtige Löwentatze« an den Marterpfal geschlagen und sie gezwungen einen lebenden Frosch zu verzehren. 4. Das Gespräch beim Mittagessen kam auf den Marillenbaum. 5. Das Marillenbaum stand hinter dem Hause. 6. Die Mutter triumphtierte, weil der Marillenbaum zum ersten Male Früchte trug.

Das Zeitwort »sein«
Gegenwart

Indikativ

ich bin — sem
du bist — si
er ist — je
wir sind — smo
ihr seid — ste
sie sind — so

Konjunktiv

ich sei — da sem
du seist — da si
er sei — da je
wir seien — da smo
ihr seid — da ste
sie seien — da so

Mitvergangenheit

Indikativ

ich war — bil sem
du warst — bil si
er war — bil je
wir waren — bili smo
ihr wart — bili ste
sie waren — bili so

Konjunktiv

ich wäre — bil bi (da sem bil)
du wärest — bil bi (da si bil)
er wäre — bil bi (da je bil)
wir wären bili bi (da smo bili)
ihr wäret — bili bi (da ste bili)
sie wären — bili bi (da so bili)

Vergangenheit

Indikativ

ich bin gewesen — bil sem
du bist gewesen — bil si
er ist gewesen — bil je
wir sind gewesen — bili smo
ihr seid gewesen — bili ste
sie sind gewesen — bili so

Konjunktiv

ich sei gewesen — da sem bil
du seist gewesen — da si bil
er sei gewesen — da je bil
wir seien gewesen — da smo bili
ihr seid gewesen — da ste bili
sie seien gewesen — da so bili

Vergangenheit

Indikativ

ich war gewesen — bil sem (bil)
du warst gewesen — bil si (bil)
er war gewesen — bil je (bil)
wir waren gewesen — bili smo (bili)
ihr wart gewesen — bili ste (bili)
sie waren gewesen — bili so (bili)

Konjunktiv

ich wäre gewesen — bil bi (bil) (da sem bil)
du wärest gewesen — bil bi (bil) (da si bil)
er wäre gewesen — bil bi (bil) (da je bil)
wir wären gewesen — bili bi (bili) (da smo bili)
ihr wäret gewesen — bili bi (bili) (da ste bili)
sie wären gewesen — bili bi (bili) (da so bili)

Zukunft

ich werde sein — bom
du wirst sein — boš
er wird sein — bo
wir werden sein — bomo
ihr werdet sein — bote
sie werden sein — bodo

Vorzeitigkeit

ich werde gewesen sein — bom
du wirst gewesen sein — boš
er wird gewesen sein — bo
wir werden gewesen sein — bomo
ihr werdet gewesen sein — bote
sie werden gewesen sein — bodo

Bedingungsform (Konditional)

ich würde sein — bil bi
du würdest sein — bil bi
er würde sein — bil bi
wir würden sein — bili bi
ihr würdet sein — bili bi
sie würden sein — bili bi

ich würde gewesen sein — bil bi (bil)
du würdest gewesen sein — bil bi (bil)
er würde gewesen sein — bil bi (bil)
wir würden gewesen sein — bili bi (bili)
ihr würdet gewesen sein — bili bi (bili)
sie würden gewesen sein — bili bi (bili)

Befehlsform

sei! — bodi!; seien wir! — bodimo! seien
Sie! — bodite (Vi)!; seid! — bodite!

Nennform

sein — biti; gewesen sein — (da je bil)

Mittelwörter

seiend — bodoč; gewesen — bivši, bil, -a, -o; gewesen seiend — bivši, bil, -a, -o

Die Marillen meiner Mutter

1. Fortsetzung

Die Freude meiner Mutter, als heuer der Baum Früchte trug, war unbeschreiblich. Die Marillen bekamen meiner Mutter gegenüber einen ganz eigenen Wert — man hätte sagen können, sie sei auf jede einzelne von ihnen eifersüchtig.

Es war bereits beschlossen, daß die Früchte mit ganz besonderer Sorgfalt eingelegt würden; man wollte sie nur noch einige Tage am Baum lassen, damit sie noch schmackhafter und goldiger würden.

Da kam mir während des Essens, zwischen Löffel und Kompott, wie ein Blitzschlag ein großartiger Gedanke, ich wurde derart aufgeregt, daß ich nicht mehr essen konnte. Sie mußten mich zum Häuptling machen? Ein ganzer Baum Marillen!

Glücklicherweise hatte heute mein Bruder aus der Schule schlechte Noten gebracht und durfte nicht nach dem Abendessen zur Strafe nicht mehr spielen gehen. Ich eilte auf den Kirchplatz und fand nahezu den ganzen Stamm versammelt. Mein Vorschlag fand begeisterte Aufnahme und die »grüne Natter« bemerkte, daß es ein Zeichen besonderen Heldenmutes sei, die eigenen Marillen zu stehlen.

Die Ausführung meines Planes ließ nicht lange auf sich zu warten, und wir schleppten zwei große Körbe, mit Beute gefüllt, in unser Lager im Walde ...

(Fortsetzung folgt)

Aufgabe

Beantworten Sie folgende Fragen:

1. Worauf war die Mutter eifersüchtig?
2. Was war bereits beschlossen? 3. Warum ließ man die Marillen noch einige Tage am Baume? 4. Was bemerkte die »grüne Natter«? 5. Wohin schleppten sie die Beute?

Wörter

aufgeregt werden — razburiti se
Ausführung (w) — izpeljava, izvedba
bekommen, ich bekam, ich habe bekommen — dobiti, dobil sem
bemerken (eine Bemerkung machen) — pripomniti, omeniti
beschließen, ich beschloß ich habe beschlossen — skleniti, sklenil sem
Beute (w) — plen, rop
Blitzschlag (m) — tresk, udar strele derart (dermaßen) — tako
eifersüchtig — ljubosumen, -a, -o
eilen — hiteti
einlegen (Früchte) — vložiti (sadje)
Fortsetzung (w) — nadaljevanje
Freude (w) — veselje
glücklicherweise — na srečo
goldig — zlat, -a, -o
großartig — veličasten, sijajen
Heldenmut (m) — junaštvo
Kirchplatz (m) — cerkvišče, semnjišče
Kompott (s) — vkuhano sadje
Korb (m) — koš, jerbas
nahezu — malo da ne
Natter (w) — kača, gad
Note (Zeugnisnote) (w) — red, ocena
Plan (m) — načrt, namen
schleppen — vlačiti
Sorgfalt (w) — skrbljivost, prizadevnost

svežimi in zvočnimi glasovi. Sturmführer Reichmann je nato govoril o službi odreda v splošnem, podčrtal naloge moštva in v tej zvezi dal jasne in splošno razumljive podatke o odločitvi na vzhodu. Po nekaj veselih in zabavnih urah je bilo slavlje zaključeno.

Radmannsdorf. (Izvrševanje notariata v celem okraju.) Novi notar in pravni zastopnik izvršuje svoj urad ne le v Radmannsdorfu, ampak v določenih dnevih tudi v Neumarktlu, Asslingu in Wocheiner-Feistritzu.

Veldes. (Nezgodar zaradi malomarnosti.) Te dni se je pri stavbi novega grajskega hotela pripetila večja nesreča. Kljub izrečni prepovedi je pet delavcev izkoristilo materialno dvigalo za lastni privoz do 3. nadstropja. Iz še ne pojasnjih vzrokov je pločnik dvigala v 3. nadstropju strmoglavlil 12 metrov v globino. Težko poškodovani so bili Ciril Kozelj, Ivo Šmid, Franz Zupančič in Peter Gorkin. Valentin Mužan je odnesel le lahke poškodbe. Vseh pet delavcev je bilo prepeljanih v bolnišnico v Gallenfelsu.

Göriach. (Pecivo za 280 otrok.) Skupnim delom je Frauengruppe KVB pripravila pecivo za 280 otrok.

Ratschach. (Učijo se nemških pesmi.) V Ortsfrauengruppe KVB žene dvakrat na teden sestajajo, da se naučijo nemških pesmi.

Mannsburg. (Zverinski umor zaradi zavrnjene ljubezni.) V večernih urah 22. decembra so med krajema Dolenje in Schize na neki poljski stezi našli 19 let staro Marijo Ficko mrtvo zadavljeno, odnosno zadržano za njeno lastno vezalko za čevlje. Po stvarnem položaju je storilec na kraju dejanja prežal na njo, jo tam napadel, jo z davljenjem spravil v nezavest in jo v tem stanju spolno zlorabil. Ficko je bila izredno lepo dekle, ki so jo njeni službodajalci poslali iz Dolenje v sosednjo vas Schize. Na povratku okrog 18.45 jo je v daljavi kakšnih 500 korakov od njenega službenega kraja napadel očitno kak zavrnjeni ljubimec in jo umoril na že opisani način. Zločestnik, ki se je opravičeno bal, da bi se Ficko zopet mogla obuditi, je svoji žrtvi zamašil usta s prgiščem nabranega nastilja. Pod najnim sumom storilstva so zaprli 22-letnega pri istem službodajalcu zaposlenega poljedelskega delavca Janeza Stražarja.

Domschale. (Predavanje o ženskem delu.) Bezirksfrauenführerin Pgn. Gregori je v Ortsgruppe Domschale in Steiner Feistritz v okviru apela sotrudnic predavala o ženskem delu in voditeljicam oddelkov ter ženam celic in blokov razložila naloge, ki jih pripadajo.

Domschale. (Nevarna oseba.) Antonijo Gregorinovo, ki je bila brez stanja, so te dni zaprli zaradi grožnje. Grožila je bila posestnici Antoniji W. iz Aicha, ki ji ni hotela dati prenočišča, da ji bo zažgala hišo. Razen tega je Gregorinova pokradla več kokoši v vasi.

Domschale. (Pregled carinske obmejne straže.) V izobraževalnem taboru na gradu Kreuthberg pri Domschale se je ob koncu vršil pregled tretjega izobraževalnega tečaja carinske obmejne straže. V pičlih tednih je moštvo iz pokrajine Kärnten in Steiermark pridobilo po svojih učiteljih pripravo, ki jim je potrebna za njihovo težko službo. Odposlanec višjega finančnega predsednika v Grazu, vladni svetnik Sperling, ki je bil prišel k pregledu, je izrazil moštvo popolno priznanje. H koncu je bila prirejena preprosta božičnica, pri kateri je bilo navzočih mnogo povabljenih gostov. Vladni svetnik doktor Ernst, vodja ukazne stanice v Krainburgu, se je v svojem nagovoru zahvalil moštvo za njegove storitve v izpolnjevanju njegovih nalog. Vsem so žarele oči, ko je govornik sporočil pozdrave Gauleiterja in njegovo zahvalo za storjeno delo.

unbeschreiblich — nepopisen
versammeln — zbirati
Vorschlag (m) — predlog
Wert (m) — vrednost, cena
Zeichen (s) — znamenje, znak

Redewendungen

jeder einzelne — vsak posebej
zur Strafe — za kaznen
begeisterte Aufnahme finden — navdušeno sprejet biti
auf sich warten lassen — zavleči se

Littal. (Pobiranje zvočnih plošč.) Sledeč pozivu Reichsmilitärdr. Goebbelsa se je prebivalstvo v Littal marljivo in z veseljem udeleževalo pri pobiranju zvočnih plošč. Zabor s 60 zvočnimi ploščami je bil razveseljiv uspeh tega dela. Naj bi te zvočne plošče sporočile našim hrabrim vojakom na fronti najpriširnejše pozdrave od najjužnejše meje Reicha in jim hkrati pokazale, da tudi tukaj s hvalečnim srcem gledamo na njihove storitve.

Moräutsch. (Smrt najstarejšega občana.) Nedavno je umrl v Moräutsch Anton Orehek, bivši klobučar in posestnik. Rojen je bil leta 1843. v Drittai, kjer živi še njegova 80-letna sestra. Pokojni Orehek je bil moč stare korenine, spoštovan in priljubljen daleč naokoli. Krepak in čil do zadnjega, je vedel povedati mnogo zanimivega iz starih časov.

Razno

Umaknjena tožba

Pred ogrskim okrožnim sodiščem blizu Budimpešti se je vršila ta-le čudna sodna obravnava.

Toženc je bil lastnik mlekarne v neki vasi, tožil ga je pa njegov najboljši prijatelj in vinski bratec, vaški pek, češ da mu je slabo tehtal kilogram masla. Ta kilogram masla je tehtal v resnici le 900 gr. »Gospod sodnik«, je dejal tožitelj, »ali ni žalostno, da začnemo pri nas že po vaseh slepariti? Maslo, ki sem ga kupoval vsak dan pri tožencu, je tehtalo v resnici samo 900 gramov, kar lahko dokažem s pričami.«

Priče so njegovo navedbo potrdile. Potem je spregovoril toženc: »Res nisem hotel slepariti,« je dejal odkritosrčno, »toda moja kilogramska utež se je nekam izgubila, morda so jo zapravili otroci, tako da je nisem mogel najti. Tedaj sem si izmislil, da bi namesto nje uporabljal kilogramski hleb kruha, ki ga kupujem vsak dan pri tožitelju. Če je ta hleb tehtal le 900 gramov, tedaj to v resnici ni moja krivda.«

Tožitelj je tiho zažvižgal skozi zobe in — tožbo umaknil. »Če je tako,« je rekel, »potem res ni nihče kriv.« Kjer pa ni tožitelja, tudi ni sodnika. Sodnik je ustavil postopanje, mislil pa si je seveda svoje.

Človeško srce — najpopolnejši motor na svetu

Človeško srce je tako popoln motor, kakršnega iznajdljiva tehnika še ni izumila in ga tudi ne bo. Narava je namreč nekaj tako skrivnostno popolnega da je prepad med vsemi tehničnimi iznajdbami ter čudovito popolnim naravnim »strojem« še zelo, zelo velik.

Srce osrednji organ aparata, ki skrbi za krvni obtok, je najmočnejša in najodpornjša mišica v človekovem telesu. Je pa tudi obenem najpopolnejši in najmočnejši motor na svetu. Kateri drugi motor namreč more delati, ne da bi se kdaj ustavil, celih sedemdeset ali osemdeset, včasih celo do sto let? Vso to dolgo dobo poganja v enakomernih presledkih kri po človekovih žilah, ki temu primerno utripajo 65 do 75 krat na minuto. In ravno zaradi teh utripov je možen krvni obtok, ki daje telesu vedno novih moči, oziroma daje človeku sploh življenje.

Srce je votla mišica, ki je približno toliko debela kakor človekova pest. Vanjo se pretaka kri iz stotin tisočev drobnih žilic. Skozi srce gre na dan 10.000 litrov krvi (če bi bila tista, ki gre skozenj vedno nova), ali z drugimi besedami četrta milijarde litrov v dobi povprečne človekove starosti.

Ta naravni in najpopolnejši stroj, ki si ga moremo misliti, pa je razmeroma zelo lahek. Tehta namreč nekaj nad 300 gramov pri moških, pri ženskah pa kakšnih 20 gramov manj.

Dočim postajajo vsi drugi človekovi organi z leti starosti vedno manjši in lažji, je srce tem večje, čim starejši je človek. Kdor je star recimo sedemdeset let, torej lahko upravičeno trdi, da »ima več srca« kot pa kak petdesetletnik ali celo mlajši.

Večina ljudi najbrž tudi ne ve, da srce kljub temu, da vedno bije, v resnici stoji nič manj ko dvajset let pri človeku, ki doseže povprečno visoko starost, kajti po vsakem utripu se ustavi za približno šestinko sekunde.

Moderne Augengläser

Dipl.-Optiker C. Krontub

Klagenfurt, Bahnhofstraße 15

Spar- und Darlehenskasse Krainburg

G. m. unb. H. (Goetheplatz)

Führung von laufenden Konten. - Entgegennahme von Einlagen auf Sparbuch.
Darlehen aller Art.

Amstunden von 8-12 Uhr. - Uradne ure za stranke od 8.-12. ure
Vodimo tekoče račune. - Sprejemamo hranilne vloge na hranilne knjižice.
Dajemo posojila.

TANNENFABRIK

G. M. B. H. - ZWISCHENWASSERN

Herstellung
folgender Gerbstoffe:

Pinolan N, Pinolan CC, Pinolan
CC Sp, Fichtenrindenextrakt, Ke-
molan TF u. TC, Summach etz.

Laufender Einkauf jedes Quantum Fichtenrinde

Leinenindustrie A. G.

JARSCHÉ
POST DOMSCHALE

Franz Zaletel

Brennerei

St. Veit a. d. Save

Universale

Stroh- Filz-
hut und
Stumpen-

Erzeugung
für Damen
und Herren

Domschale

Srečno novo leto!

Josef, Koschier Mühle

Laak a. d. Zaier

Zum „Hirschen“ Johann Zaletel

Branntweinbrennerei

Wischmarje 60, St. Veit a. d. Save

Miens novo leto!

Jos. Košir

Abbing

Franz Zolokac

Schuh-
macherei

MANNSBURG

Gelasi v našem listu so uspešni!

JOSEF SENICA

Kaufhaus - Domschale

Spielwaren

Kinderwagen

Kinderbetten

GRÜNER

Klagenfurt, Bahnhofstr.

Srečno novo leto
želi

GASTHAUS KRONE

LAAK

VELIKO SREČE V NOVEM LETU!

Andreas Kroschel

Dampfbäckerei

Laak bei Krainburg

Srečno novo leto
želi

Gasthaus beim Otto - Detela
Laak

Hauskalender 1942

Der in slowenischer Sprache er-
scheinende Hauskalender 1942
für Südkärnten

Preis 50 Rpf.

kommt am 5. Jänner 1942 heraus.

Von diesem Tage an erfolgt die
Auslieferung durch den NS.-Gau-
verlag und Druckerei Kärnten,
Zweigverlag Krainburg.

Weitere Bestellungen sind zu
richten an NS.-Gauverlag und
Druckerei Kärnten, Zweigverlag
Krainburg in Krainburg.

Domači koledar 1942

V slovenskem jeziku izhajajoči
domači koledar 1942 za Süd-
kärnten

cena 50 Rpf.

izide dne 5. januarja 1942.

Od tega dne naprej se vrši do-
bava po NS.-Gauverlag und
Druckerei Kärnten, Zweigverlag
Krainburg.

Nadaljna naročila naj se naslovijo
na NS.-Gauverlag und Druckerei
Kärnten, Zweigverlag Krainburg
v Krainburg.

RUDOLF BERTSCHITSCH

Küschneerei - Pelzhaus

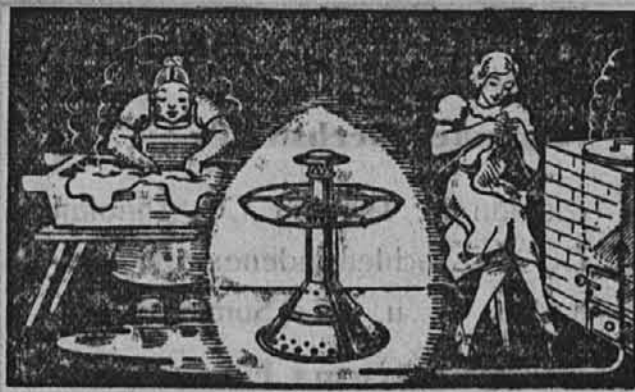
Krainburg, Valvasor-Platz

Raiffeisen-Zentralkasse Kärnten

eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftung

Klagenfurt, Stuttgarter Platz 5

Geldausgleichstelle des landw. Genossenschaftswesens.

Praktische Geschenke

„Waschfix“

der Volks-Waschautomat, wäscht vollkommen selbsttätig, ohne Strom und ohne körperliche Arbeit, mit siedender Lauge. Kein Vor- oder Nachwaschen. Kein Reiben, Zerren oder Bürsten, daher vielfache Haltbarkeit der Wäsche

Ermäßigte Preise:

Größe I RM 18.90

Größe II RM 20.40

franko Klagenfurt — 3 Jahre Garantie

„Helei-Schnellkoch“

ermöglicht gesünderes und billigeres Kochen, spart 50% Brennstoff.
Preis der Garnitur samt Kochbuch: für Töpfe von 16 und 20 cm Durchmesser RM 3.—, für Töpfe von 25 cm Durchmesser RM 3.40; für Töpfe von 30 cm Durchmesser RM 3.70.

„Mildwart“

heute besonders wertvoll, verhindert Überlaufen kochender Milch und anderer schäumender Flüssigkeiten

Preis RM 1.50

Alexander Orinschnig

Koch-, Heiz- und Beleuchtungsapparate
Haus- und Küchengeräte
Klagenfurt, Wienergasse 11

**AUGUST KLABUS, ASSLING
EISENHANDLUNG**

Telefon Nr. 639

Eisenwaren, Küchengeräte, Farben u. Lacke

KOVINA

G. m. b. H. Krainburg - Groß- u. Kleinverkauf

Ihr reich sortiertes Lager an: EISENWAREN, GLASWAREN, PORZELLAN, LACKEN und FARBEN empfiehlt

JOSEF DEISINGER

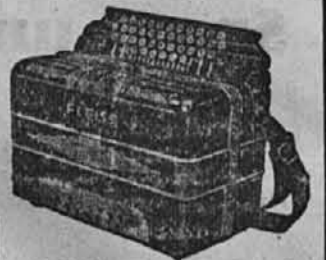
Spezerei - Kolonialwaren - Alkohol - Großverteilung

LAAK, SÜDKÄRNTEN

Benzintankstelle

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS
ST. VEIT n. Save (Postno letce)

Elektromotoren

Gecäte

BELEUCHTUNGSKÖRPER

Installationen von

F. Czernowsky

Elektromeister - Klagenfurt

Srečno novo leto!

Manufaktur-, Mode- und Galanteriewaren

Martin Šavnik

Laak

Johann Bernik

Fleischhauerei - Selcher

Krainburg

Srečno in mirno novo leto želi

Hotel Post

ASSLING

PAUL HATHEYER

KLAGENFURT

Kernseifen, Waschpulver

Einheits- und Rasierseifen

Schmelz-Margarine

(Margarine-Schmalz)

Tafel-Margarine

Waschin Extra

Bezugscheinfreies

stark schäumendes Waschmittel

Premierjus • Speisetalg • Technischer Talg

Kristallsoda, Glaubersalz, Bittersalz

Ammoniak - Soda, **Wasserglas** Aetznatron

Izdelovanje damskih torbic in kovčegov - Lederwaren

M. Šipic
Krainburg

Josef Vidic

Mode-, Manufaktur- und Strickwarengeschäft
* Radmannsdorf

Kinderwagen Herbst

Klagenfurt, Fleischmarkt 16

Srečno novo leto želi

Gasthaus Gostischa

Sairach

Staatliche Oberschule für Jungen in Krainburg

(Früher Staatsrealgymnasium in Krainburg)

Der Beginn des ordentlichen Unterrichtes an der Oberschule in Krainburg muß neuerdings verschoben werden. Der Zeitpunkt des Unterrichtsbeginnes wird rechtzeitig im »Karawanken Bote« verlautbart werden.

Gez. Gatterer,
mit der Leitung beauftragt

Staatliche Oberschule für Jungen in Krainburg

(Preje Državna realna gimnazija v Krainburg)

Začetek rednega pouka na zavodu se mora ponovno odgoditi. Čas, ko bo pričel pouk, se objavi pravočasno v »Karawanken Bote«.

Ravnatelj: Gatterer, i. r.
poverjen z vodstvom zavoda

